

Suomen kielen lautakunta vetoaa yliopistopäättäjiin

Surkastuuko suomen kielen asema tieteen ja asiantuntijoiden kielenä?

Suomen kielen lautakunta, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen asiantuntijaelin, on lähettänyt yliopistojen ylimmille päättäjille vetoomuksen suomen kielen aseman turvaamiseksi tieteen ja korkeimman opetuksen kielenä.

Kansainvälisyys on suomalaisen tiedeyhteisön ja korkeakoulutuksen kannalta keskeinen tavoite, ja sen edellytyksenä on pidetty englannin kielen käytön lisäämistä tai jopa siihen kokonaan siirtymistä tutkimuksessa, opetuksessa ja yliopistojen hallinnossa. Kielivalinnan laajempia yhteiskunnallisia ja kielipoliittisia vaikutuksia ei tässä yhteydessä juuri ole pohdittu.

Suomen yliopistot kouluttavat paitsi huippututkijoita myös asiantuntijoita yhteiskunnan tarpeisiin. Valtaosa lääkäreistä, juristeista, opettajista, papeista, insinööreistä, virkamiehistä ja tutkijoista työskentelee myös tulevaisuudessa pääosin suomenkielisessä ympäristössä. Yliopistoissamme on kuitenkin jo nyt koulutusaloja ja -ohjelmia, joissa suomalaistenkin opiskelijoiden on mahdollista opiskella vain englanniksi. Suomenkielisissäkin ohjelmissa yhä suurempi osa luettavasta kirjallisuudesta on englanninkielistä, ja englanniksi kirjoitettujen opinnäytetöiden määrä on lisääntynyt huomasti. Vaarana on, että työelämään siirtävällä on entistä heikommät taidot puhua ja kirjoittaa omasta erityisalastaan omalla äidinkielellään.

Kun tiedeyhteisö ja yliopistot palkitsevat vain englanniksi julkaisemisesta, tieteenteko yksipuolistuu ja tutkijoiden halukkuus julkaista suomeksi katoaa. Samalla katoavat mahdollisuudet edistää suomen kielen kehittymistä tieteen ja asiantuntijuuden kielenä. Jos suomenkielisiä termejä ja käsitteitä ei enää kehitetä, kiulu tieteellisen tiedon tuottajien ja tiedon hyödyntäjien välillä kasvaa.

Suomen kielen lautakunta korostaa vetoomuksessaan, että kansainvälistymisen ei pidä merkitä yksikielistymistä – ts. englanninkielistymistä – vaan sen tulee olla harkitusti suunniteltua suomen ja muiden kielten rinnakkaiskielisyyttä. Suomen kielen asemasta huolehtiminen tieteen ja korkeimman asiantuntijuuden kielenä on olennainen osa yliopistojemme kolmatta tehtävää ja yhteiskuntavastuuta.

Lisätietoja:

- Minna-Riitta Luukka, professori, suomen kielen lautakunnan puheenjohtaja
puh. 050 377 5698, minna-riitta.luukka@jyu.fi
- Sari Maamies, lautakunnan sihteeri
puh. 020 7813 255, sari.maamies@kotus.fi

Liite: Yliopistopäättäjiin lähetetty vetoomus

